

Dosarul nr. 2ra-888/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: C. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, Vl. Clima, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

09 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Moldovan Igor,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Moldovan Igor împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, intervenient accesoriu Șendrea Miroslov cu privire la anularea hotărârii a Consiliului Uniunii Avocaților privind concedierea din funcție, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de avocatul Rezuș Andrei în numele lui Moldovan Igor și a fost menținută hotărârea din 17 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La data de 06 iulie 2018, Moldovan Igor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea hotărârii a Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova privind concedierea din funcție, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că funcția de Secretar General al Uniunii Avocaților a fost instituită prin Legea nr. 1260 din 19 iulie 2020 cu privire la avocatură. În perioada anilor 2002 – 2015, Uniunea Avocaților nu a anunțat concurs privind selectarea candidatului la funcția de secretar general, în această perioadă atribuțiile secretarului general au fost exercitate de către Președintele Uniunii Avocaților, în lipsa unei hotărâri a Consiliului.

A relatat că la 11 septembrie 2015 Consiliul Uniunii Avocaților a decis anunțarea concursului pentru selectarea candidatului la funcția de secretar general. În urma desfășurării acestui concurs, la funcția de secretar general, a fost aleasă Romaniuc Mariana, care la acel moment exercita funcția de contabil-șef. Prin dispoziția Președintelui Uniunii Avocaților din 01 ianuarie 2016, Romaniuc Mariana a fost angajată în funcția de secretar general.

La 16 decembrie 2016 Consiliul a decis că pe perioada aflării a Marianei Romaniuc în concediul medical, atribuțiile secretarului general vor fi îndeplinite de către Președintele Uniunii Avocaților. La 04 mai 2017 Marianei Romaniuc i-a fost acordat concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, adică până la 07 martie 2020.

A invocat că la 11 mai 2017 Consiliul a dispus îndeplinirea de către Nina Lozan a atribuțiilor secretarului general pe perioada concediului Marianei Romaniuc pentru îngrijirea copilului, cu stabilirea salariului în mărime de 10% din salariul de funcție.

Reclamantul a susținut că la 06 octombrie 2017 a avut loc Congresul avocaților din Republica Moldova, unde în calitate de președinte al Uniunii Avocaților a fost ales Emanoil Ploșnița. Având în vedere că mandatul Ninei Lozan a expirat, a apărut problema îndeplinirii atribuțiilor de secretar general.

La ședința din 27 octombrie 2017 a Consiliului Uniunii Avocaților s-a hotărât de a anunța concurs pentru data de 28 noiembrie 2017 privind angajarea secretarului general interimar pe o perioadă determinată.

A notat că la 29 noiembrie 2017 Președintele Uniunii Avocaților a emis dispoziția nr. 221 privind alegerea lui în funcția de secretar general al Uniunii Avocaților pe perioada aflării Marianei Romaniuc în concediul pentru îngrijirea copilului, începând cu 29 noiembrie 2017.

Moldovan Igor a menționat că prin dispoziția Președintelui Uniunii Avocaților nr. 7 din 01 martie 2018 s-a dispus organizarea recepției pentru doamnele Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii – 8 martie, pentru data de 7 martie 2018, iar controlul asupra executării prezentei dispoziții s-a pus în sarcina secretarului general.

La baza organizării evenimentului din 07 martie 2018, au servit solicitările parvenite în adresa Uniunii Avocaților de la mai multe doamne avocate, inclusiv din partea conducerii Asociației Femeilor Avocate din Moldova. Până la emiterea dispoziției nr. 7 din 01 martie 2018 „Cu privire la marcarea Zilei Internaționale a Femeii”, s-a efectuat un sondaj telefonic prin intermediul căruia au fost chestionate circa 100 de doamne avocate, inclusiv din raioanele periferice: Briceni, Ocnîța, Șoldănești, Soroca, Vulcănești, Bălți, Comrat etc. Majoritatea respondentelor au susținut ideea organizării unui asemenea eveniment de către Uniunea Avocaților, iar circa 50% erau dispuse să participe dacă acesta va fi organizat.

A indicat că la eveniment au fost invitate telefonic toate doamnele din țară, care au licență de avocat și a căror date de contact sunt disponibile la Uniune, peste 700 de persoane. La elaborarea scenariului evenimentului, s-a reieșit din numărul de doamne care au confirmat participarea (301 persoane), alături de numărul persoanelor

indecise (92 de persoane) și din intenția de a invita la acest eveniment decanii, membrii Consiliului și membrii Comisiilor Uniunii, în total circa 400 de persoane.

A reținut că scenariul evenimentului a fost elaborat pornind de la faptul că în perioada 01 – 10 martie 2018, toate sălile de spectacol din Chișinău au fost rezervate din timp. În lipsa unor reglementări interne ale Uniunii Avocaților cu privire la achizițiile de servicii, au fost solicitate ofertele din partea a 3 localuri, care dispun de capacitate de organizare a evenimentelor pentru cel puțin 350 de persoane și anume: „Capitoles Park”, „Select” și „Palatul Sărbătorii”.

Reclamantul a reiterat că localul „Capitoles Park” a prezentat o ofertă în sumă de 140 595 de lei (inclusiv TVA), „Select” a prezentat 3 oferte în sumă de 280 077 de lei, de 299 895 de lei și de 351 125 de lei (inclusiv TVA), iar „Palatul Sărbătorii” a prezentat o ofertă în sumă de 200 000 de lei (inclusiv TVA).

Pornind de la oferta cea mai ieftină, la 02 martie 2018, împreună cu Președintele Uniunii Avocaților, au negociat cu directorului „Capitoles Park” meniul și contractul de prestare a serviciilor. La elaborarea meniului s-a ținut cont de numărul de 350 de participanți, fiind calculate de la 50 până la 280 de porții în dependență de felul bucatelor. Mai mult ca atât, managerul localului a acceptat să asigure în contul sumei de 140 595 de lei (inclusiv TVA) prezența la eveniment a interpreților Vali Boghean, Gabriel Nebunu, Valentin Uzun și Vasile Olaru, precum și serviciile foto/video, lumini, sunet, monitoare LED și DJ profesional.

Moldovan Igor a notat că la 03 martie 2018 în calitate de secretar general, întru executarea dispoziției Președintelui Uniunii Avocaților, a emis ordinul nr. 21, prin care s-a aprobat scenariul și s-a dispus achitarea sumei de 140 595 de lei. La aceiași dată – 03 martie 2018, a fost încheiat cu SRL „Capitoles Park” contractul de prestare a serviciilor. Achitarea evenimentului s-a efectuat în baza ordinului nr. 21 din 03 martie 2018 din contul economiilor obținute la executarea bugetului Uniunii în anul 2017.

A indicat că evenimentul a fost organizat la 07 martie 2018, la care au participat 380 de persoane inclusiv 4 membri ai Consiliului: Președintele Uniunii Avocaților, decanul interimar al baroului Chișinău (A. Babără), decanul și prodecanul baroului Bălți (B. Lichii și C. Botnari), precum și președinții comisiilor Uniunii Avocaților împreună cu majoritatea membrilor acestor comisii. Evenimentul a fost apreciat de către toți participanții și niciun membru al Uniunii Avocaților nu a contestat modul de organizare al acestuia.

Reclamantul a precizat că la 07 martie 2018 între Uniunea Avocaților și SRL „Capitoles Park” a fost semnată factura fiscală seria AAD 5178017 în sumă de 140 595 de lei. Totodată, a propus Consiliului Uniunii Avocaților să aprobe contractul de prestare a serviciilor din 03 martie 2018 încheiat cu SRL „Capitoles Park” la prima ședință ordinară din 30 martie 2018, însă la această ședință contractul nu a fost aprobat. Drept motiv s-a invocat faptul precum că nu a fost coordonat în prealabil cu Consiliul Uniunii Avocaților și s-a decis să fie sesizată Comisia de cenzori privind efectuarea unui control în scopul stabilirii surselor din care a fost efectuată plata pentru serviciile prestate la organizarea sărbătorii dedicate Zilei Internaționale a

Femeii și verificarea corespunderii cheltuielilor efectuate cu costul serviciilor prestate.

A notat că prin hotărârea din 26 aprilie 2018 a Comisiei de cenzori a Uniunii Avocaților, s-a dispus efectuarea anchetei de serviciu referitor la acțiunile lui ce țin de organizarea evenimentului și crearea unei comisii de anchetă.

La 04 mai 2018 Președintele Uniunii Avocaților s-a adresat Comisiei de cenzori cu demers, solicitând revocarea hotărârii din 27 aprilie 2018 a Consiliului Uniunii Avocaților privind efectuarea anchetei de serviciu referitor la acțiunile ce țin de organizarea sărbătorii dedicate Zilei Internaționale a Femeii din 07 martie 2018, ca fiind neîntemeiată. Prin hotărârea din nr. UA/C/18/70 din 25 mai 2018 a Consiliului Uniunii Avocaților, cererea Președintelui Uniunii Avocaților a fost respinsă.

A explicat că la ședința din 09 iunie 2018 Consiliul Uniunii Avocaților a aprobat procesul-verbal nr. 2 din 21 mai 2018 a Comisiei pentru efectuarea anchetei de serviciu și în baza constatărilor comisiei, a fost emisă hotărârea nr. UA/C/18/77 din 09 iunie 2018, prin care a fost concediat din funcția de secretar general interimar în baza art. 86 alin. (1) lit. k) și p) din Codul muncii, începând cu 11 iunie 2018.

Reclamantul a remarcat că procesul-verbal nr. 2 din 21 mai 2018 a Comisiei pentru efectuarea anchetei de serviciu, nu i-a fost adus la cunoștință.

A susținut că motivele care au stat la baza concedierii sale, nu au fost indicate în hotărârea din 09 iunie 2018 a Consiliului Uniunii Avocaților hotărâre pe care o consideră ilegală și neîntemeiată. Or, nu a comis abaterile disciplinare care să justifice concedierea în baza art. 86 alin. (1) lit. k) și p) din Codul muncii.

Moldovan Igor a menționat că dispoziția Președintelui Uniunii Avocaților nr. 7 din 01 martie 2018 „Cu privire la marcarea Zilei Internaționale a Femeii”, nu a fost contestată sau anulată până la acest moment, iar el a acționat în conformitate cu art. 41 alin. (5) și art. 39 lit. m) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002.

A specificat că atribuțiile sale au fost expres indicate în pct. 3.1 din contractul individual de muncă nr. 14/17 din 29 noiembrie 2017, potrivit căruia salariatul are atribuțiile prevăzute de art. 41 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură, și anume: a) poartă răspundere pentru gestiunea economico-financiară a Uniunii Avocaților; b) încheie acorduri și contracte în numele Uniunii Avocaților; c) ordonează cheltuielile bugetare ale Uniunii Avocaților; d) organizează elaborarea, fundamentarea și prezentarea la Congres a proiectului bugetului anual al Uniunii Avocaților; e) prezintă Congresului raportul privind execuția anuală a bugetului Uniunii Avocaților; f) participă, fără drept de vot, la sesiunile Congresului și la ședințele Consiliului Uniunii Avocaților; g) elaborează proiectul agendei și pregătește materialele de lucru ale Congresului și ale Consiliului Uniunii Avocaților, după consultare cu Consiliul; h) angajează personalul secretariatului și conduce activitatea acestuia; i) organizează ținerea evidenței tuturor imobilelor din proprietatea sau din administrarea Uniunii Avocaților, precum și a celorlalte bunuri aflate în patrimoniul acesteia; j) îndeplinește alte atribuții la indicația Congresului și a Consiliului Uniunii Avocaților.

Conform art. 39 lit. m) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002, Consiliul Uniunii Avocaților aprobă contractele încheiate de secretarul general al Uniunii Avocaților a

căror valoare depășește suma de 50.000 de lei. Din norma dată de drept rezultă că Consiliul Uniunii Avocaților aprobă contracte încheiate și nu cele ce urmează să fie încheiate ulterior de către secretarul general. Atât Comisia de cenzori, cât și comisia de anchetă, la constatarea abaterii disciplinare au făcut trimitere la hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din 25 noiembrie 2016, prin care s-a dispus că contractele vor intra în vigoare din data aprobării lor de către Consiliu.

Reclamantul a declarat că hotărârea respectivă nu i-a fost adusă la cunoștință și contravine art. 39 lit. m) și art. 41 lit. b) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002.

A remarcat că în sensul art. 86 alin. (1) lit. k) din Codul muncii, pot fi concediați două categorii de salariați și anume: salariații ce mănuiesc nemijlocit mijloace bănești sau valori materiale, cât și salariații care au acces la sistemele informaționale ale angajatorului (sisteme de colectare și gestiune a informației) sau la cele administrate de angajator, în condiția că au săvârșit anumite acțiuni culpabile, care pot servi temei pentru pierderea încrederii angajatorului, față de salariații respectivi.

Moldovan Igor consideră că nu este un salariat care mănuieste nemijlocit mijloace bănești sau valori materiale, or, astfel de atribuții au contabilii, casierii, depozitarii ș.a.

La fel, și temeiul de concediere prevăzut de art. 86 alin. (1) lit. p) din Codul muncii a fost eronat aplicat de către angajator, deoarece norma dată de drept urmează să fie aplicată în comun cu art. 211¹ din Codul muncii, care definește noțiunea de „încălcare gravă a obligațiilor de muncă” și identifică cert și imperativ acțiunile salariatului care se consideră încălcare gravă a obligațiilor de muncă, ceea ce la cazul speței nu se atestă.

Reclamantul a subliniat că în hotărârea de concediere, angajatorul nu a indicat exact care prevederi ale art. 211¹ din Codul muncii au fost încălcate de către el, deoarece nu este posibilă aplicarea doar a art. 86 alin. (1) lit. p) din Codul muncii, fără indicarea normei de drept concrete care a fost încălcată din art. 211¹ din Codul muncii. Mai mult ca atât, hotărârea de concediere a fost emisă cu încălcarea prevederilor art. 210 alin. (1) din Codul muncii, deoarece nu conține temeiurile de fapt ale abaterii disciplinare, niciun element care s-ar referi la termenul în care sancțiunea poate fi contestată și nici organul în care sancțiunea poate fi contestată.

A accentuat că, chiar dacă se admite logica angajatorului că dânsul a încheiat contractul de prestare a serviciilor din 03 martie 2018 cu SRL „Capitales Park”, fără a avea aprobarea prealabilă a Consiliului Uniunii Avocaților, atunci despre această abatere Consiliul Uniunii Avocaților trebuia să cunoască în ședința din 30 martie 2018, când acest contract a fost prezentat Consiliului spre aprobare. În situația respectivă, data constatării abaterii disciplinare este 30 martie 2018 de la care începe să curgă termenul de o lună de zile pentru aplicarea sancțiunii disciplinare.

Însă, sancțiunea disciplinară a fost aplicată peste 3 luni de la data încheierii contractului cu SRL „Capitales Park” și peste două luni de la data când Consiliul Uniunii Avocaților a fost informat despre semnarea de către el a contractului de prestare a serviciilor din 03 martie 2018 cu SRL „Capitales Park”. În contextul expus, rezultă că angajatorul a încălcat dispozițiile art. 209 alin. (1) din Codul muncii.

Suplimentar, reclamantul a menționat că este căsătorit și are la întreținere doi copii minori. La moment venitul soției este unica sursă de existență, care nu este suficient pentru a întreține întreaga familie. Pe lângă aceasta, prin acțiunile ilegale ale angajatorului, i-a fost afectată cariera și reputația profesională, fapt prin care i-a provocat stare de stres, neliniște și incertitudine. Are o experiență de muncă de peste 14 ani, dintre care 12 ani în serviciul diplomatic al Republicii Moldova, unde a ocupat diverse funcții atât în cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, cât și în misiunile diplomatice de peste hotare.

Moldovan Igor a invocat că pe parcursul anilor de muncă a avut o reputație profesională ireproșabilă, care este una din condițiile esențiale pentru funcția de secretar general al Uniunii Avocaților, a fost promovat cu regularitate în funcții și niciodată nu a fost sancționat disciplinar. În virtutea experienței de muncă și a funcțiilor deținute atât în țară, cât și peste hotare, unde a activat în calitate de coordonator al unui grup de experți al unui Comitet permanent în cadrul Organizației Mondiale de Proprietate Intelectuală, este o persoană notorie, bine cunoscută de foarte multă lume din domeniul diplomației, jurisprudenței și businessului. În condițiile enunțate, prin prisma art. 90 din Codul muncii, este îndreptățit la compensarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale angajatorului.

A solicitat anularea hotărârii nr. UA/C/18/77 din 09 iunie 2018 „Privind concedierea secretarului general interimar” emisă de Consiliul Uniunii Avocaților, restabilirea în funcția de secretar general al Uniunii Avocaților din Moldova; încasarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă începând cu 11 iunie 2018 – până la restabilirea în funcție, compensarea prejudiciului moral în mărime de 12 salarii medii lunare și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin încheierea protocolară din 07 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Șendrea Miroslov.

Prin hotărârea din 17 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Moldovan Igor a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 02 iulie 2019 avocatul Rezuș Andrei din numele lui Moldovan Igor în baza mandatului seria MA nr. 1392972 din 22 februarie 2019, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 19 octombrie 2019 a prezentat partea motivată a apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 17 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Rezuș Andrei din numele lui Moldovan Igor și s-a menținut hotărârea din 17 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 08 mai 2020 Moldovan Igor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 17 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță,

apreciind arbitrar probele administrate, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

A indicat că potrivit art. 41 alin. (5) lit. b) din Legea cu privire la avocatură, secretarul general al Uniunii Avocaților este în drept, liber de orice condiționări, să încheie acorduri și contracte în numele Uniunii Avocaților. Dispozițiile art. 39 lit. m) din Legea cu privire la avocatură, nu redau pe deplin intenția legiuitorului care a prevăzut două etape distincte pentru contractele mai mari de 50.000 de lei și anume, semnarea acestora de către secretarul general și aprobarea lor de către Consiliul Uniunii Avocaților.

A menționat că instanța de apel era obligată să recurgă la principiul prin analogie a legii, cum ar fi Legea nr. 595/1999 cu privire la tratatele internaționale ale Republicii Moldova, care distinge clar etapele succesive în procesul de încheiere a tratatelor și anume: negocierea, semnarea (ca manifestare de voință a statelor), examinarea în vederea ratificării, acceptării, aprobării sau aderării la tratatele internaționale, depozitarea, publicarea, executarea etc. Similar Legii cu privire la tratatele internaționale, care prevede posibilitatea semnării tratatelor de către unii subiecți fără obținerea prealabilă a deplinelor puteri, Legea cu privire la avocatură conferă secretarului general dreptul de a încheia contracte fără careva consultări sau aprobări prelabile din partea Consiliului Uniunii Avocaților în vederea realizării atribuțiilor funcționale ale secretarului general – gestiunea economico-financiară a Uniunii, ordonarea cheltuielilor, prezentarea către Congres a raportului privind execuția anuală a bugetului etc.

Recurentul consideră că instanța de apel eronat a aplicat și interpretat hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din 25 noiembrie 2016, prin care s-a dispus că, contractele în sumă mai mare de 50 000 de lei vor intra în vigoare din data aprobării de către Consiliul Uniunii Avocaților, iar clauza urmând a fi introdusă în contracte. Or, din hotărârea respectivă cert rezultă că orice contract deja încheiat de secretarul general în sumă mai mare de 50 000 de lei, va intra în vigoare din data aprobării de către Consiliu. Respectiv, un contract nu poate intra în vigoare până la încheierea acestuia prin semnare, făcându-se distincția dintre momentul încheierii unui contract și momentul intrării lui în vigoare. Faptul că, clauza nu a fost inclusă în contractul de prestări servicii din 03 martie 2018 nu poate fi considerat ca o abatere disciplinară susceptibilă de concediere, deoarece acest argument nu a fost invocat atât de către Consiliul Uniunii Avocaților, de comisia de cenzori, cât și nici de comisia de anchetă.

Consideră că hotărârile judecătorești nu sunt motivate și nu i s-a dat răspuns la toate argumentele invocate în cererea de chemare în judecată și cea de apel. Instanțele de judecată nu au dovedit intenția sa de a cauza un prejudiciu. Mai mult ca atât, unicii consumatori ai evenimentului din 07 martie 2018, au fost doar avocații, inclusiv membrii Consiliului Uniunii Avocaților și ai comisiilor nominalizate.

A notat că instanțele de judecată nu au ținut cont că decizia din 26 aprilie 2018 a Comisei de cenzori în privința acțiunilor secretarului general interimar în procesul de organizare a evenimentului, care a stat la baza inițierii anchetei de serviciu, a fost abrogată prin decizia din 11 mai 2018 a Comisei de cenzori, pe motiv de ilegalitate.

La fel, au fost interpretate și aplicate eronat prevederile art. 86 alin. (1) lit. k) din Codul muncii, or, dânsul nu a gestionat nemijlocit mijloace bănești, nu a primit și nu a eliberat mijloace financiare, respectiv nu este subiect al raportului juridic litigios. De asemenea, instanțele de judecată nu au stabilit în mod clar pentru care acțiuni se face vinovat în sensul art. 86 alin. (1) lit. p) în coroborare cu art. 211¹ din Codul muncii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 05 februarie 2020.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa lui Igor Moldovan și avocatului Rezuș Andrei la 09 martie 2020 (f.d. 22, vol. II), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către aceștia.

Totodată, se reține că potrivit pct. 1 din Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 (17 martie - 15 mai 2020).

Astfel, recursul declarat de Moldovan Igor la 08 mai 2020, este în termen.

La 25 mai 2020 în adresa Uniunii Avocaților și a lui Șendrea Miroslav a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Moldovan Igor, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 30, 39-40, vol. II).

La 12 iunie 2020 Uniunea Avocaților a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de Igor Moldovan, cu menținerea deciziei din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 17 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pe care le consideră legale și întemeiate, invocând că instanțele de judecată au verificat minuțios toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a prezentei spețe, dând o apreciere corectă suportului probatoriu al cauzei. Mai mult ca atât, recursul declarat de Igor Moldovan nu se încadrează în prevederile art. 432 din Codul de procedură civilă.

Alte referințe nu au fost depuse.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 26 august 2020 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele cauzei în raport cu recursul declarat și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea cauzei sore rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că prin dispoziția nr. 221 din 29 noiembrie 2017 a Președintelui Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Ploșnița Emanoil, Igor Moldovan a fost ales în funcție de Secretar General al Uniunii Avocaților pe perioada aflării Secretarului General al Uniunii Avocaților, Romaniuc Mariana, în concediul pentru îngrijirea copilului, începând cu 29 noiembrie 2017, cu remunerarea conform statelor de personal (f.d. 30, vol. I).

La 29 noiembrie 2017 între Consiliul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, în persoana președintelui Uniunii Avocaților, Emanoil Ploșnița, în calitate de angajator și Igor Moldovan, în calitate de salariat, a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 14/17 (f.d. 25-29, vol. I).

Prin dispoziția nr. 7 din 01 martie 2018 „Cu privire la marcarea Zilei Internaționale a Femeii” a Președintelui Uniunii Avocaților din Republica Moldova Emanoil Ploșnița, s-a dispus organizarea recepției pentru doamnele Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii – 8 Martie pentru data de 07 martie 2018, controlul asupra executării prezentei dispoziții fiind pus în sarcina Secretarului general al Uniunii Avocaților (f.d. 46, vol. I).

Prin ordinul nr. 21 din 03 martie 2018 „Referitor la marcarea Zilei Internaționale a Femeii – 8 Martie” emis de Secretarul General interimar al Uniunii Avocaților, Igor Moldovan, s-a aprobat scenariul evenimentului dedicat Zilei Internaționale a Femeii – 8 Martie și s-a dispus încheierea contractului de prestare a serviciilor cu SRL „Capitoles Park”. Suplimentar, s-a pus în sarcina contabilului-șef achitarea sumei de 140.595 de lei către SRL „Capitoles Park” până la 15 martie 2018 din contul economiilor obținute la executarea bugetului Uniunii Avocaților în anul 2017 (f.d. 58, vol. I).

La aceeași dată - 03 martie 2018, între SRL „Capitoles Park”, în calitate de executor, și Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de Secretarul General interimar al Uniunii Avocaților, Igor Moldovan, în calitate de beneficiar, a fost încheiat contractul de prestare a serviciilor (f.d. 59-61, vol. I).

Potrivit informației eliberate de SRL „Capitoles Park” SRL, la recepția organizată cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii la data de 07 martie 2018, la restaurantul „Capitoles Park” au fost prezente aproximativ 380 de persoane (f.d. 62, vol. I).

La 07 martie 2018 SRL „Capitoles Park” SRL a eliberat Uniunii Avocaților din Republica Moldova, în persoana Secretarului General interimar al Uniunii Avocaților, Igor Moldovan, factura fiscală seria/nr. AAD5178017 cu suma de 140.595 de lei pentru serviciile prestate în baza contractului, care a fost achitată la aceeași dată, fapt confirmat prin Actul de confirmare a executării lucrărilor și serviciilor din 07 martie 2018 (f.d. 63, 65, vol. I).

Din extrasul din procesul-verbal nr. 5 din 30 martie 2018, rezultă că la ședința ordinară a Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 30 martie 2018, s-a pus în discuție chestiunea privind aprobarea contractului de prestare a serviciilor din 03 martie 2018 încheiat între SRL „Capitoles Park” SRL și Secretarul General al Uniunii Avocaților, Igor Moldovan, pentru marcarea Zilei Internaționale a Femeii. În urma votului, nu a fost adoptată nicio hotărâre în acest sens din motivul că, contractul de prestări servicii a fost prezentat membrilor Consiliului *post factum*, după semnarea acestuia și după ce a fost efectuată plata pentru serviciile prestate, contrar prevederilor art. 39 lit. m) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, care stipulează că Consiliul Uniunii Avocaților aprobă contractele încheiate cu Secretarul General al Uniunii Avocaților a căror valoare depășește suma de 50 000 de lei. La fel, că la semnarea contractului de prestare a serviciilor și achitarea cheltuielilor indicate în acesta, Secretarul General a depășit competențele sale prevăzute de legislația în vigoare și cu încălcarea bugetului pentru anul 2018. Totodată, s-a propus sesizarea comisiei de cenzori privind efectuarea unui control în scopul stabilirii surselor din care a fost efectuată plata pentru serviciile prestate la organizarea sărbătorii dedicate Zilei Internaționale a Femeii și verificării corespunderii cheltuielilor efectuate cu costul serviciilor prestate (f.d. 66-97, vol. I).

Prin hotărârea nr. UA/C/18/37 din 30 martie 2018 a Președintelui Uniunii Avocaților, Emanoil Ploșnița, s-a hotărât de a sesiza Comisia de cenzori privind efectuarea unui control în scopul stabilirii surselor din care a fost efectuată plata pentru serviciile prestate la organizarea sărbătorii dedicate Zilei Internaționale a Femeii, precum și verificarea corespunderii cheltuielilor efectuate cu costul serviciilor prestate (f.d. 69, vol. I).

Prin Hotărârea Comisiei de cenzori a Uniunii Avocaților din Republica Moldova adoptată la ședința din 26 aprilie 2018 (f.d. 70-73, vol. I), s-a constatat că, pentru organizarea și desfășurarea evenimentului din 07 martie 2018 pentru marcarea Zilei Internaționale a Femeii în restaurantul „Capitoles Park” SRL din mun. Chișinău au fost cheltuite nejustificat și neîntemeiat mijloacele bănești în sumă de 140 959 de lei din contul Uniunii Avocaților în baza dispoziției nr. 7 din 01 martie 2018 a Președintelui Uniunii Avocaților, Emanoil Ploșnița, ordinului nr. 21 din 03 martie 2018 al Secretarului General interimar al Uniunii Avocaților, Igor Moldovan, contractului de prestare a serviciilor din 03 martie 2018 încheiat între SRL „Capitoles Park” și Uniunea Avocaților, reprezentată de Secretarul General interimar, Igor Moldovan, meniului, conturilor furnizorului din 05 martie 2018 și 13 martie 2018, ordinelor de plată al Uniunii Avocaților din 07 martie 2018 și 14 martie 2018, facturii fiscale din 07 martie 2018.

Prin Hotărârea nr. UA/C/18/47 din 27 aprilie 2018 „Privind inițierea anchetei de serviciu” a Consiliului Uniunii Avocaților, s-a hotărât de a fi instituită o comisie pentru efectuarea anchetei de serviciu referitor la acțiunile ce țin de organizarea sărbătorii dedicate Zilei Internaționale a Femeii pe data de 07 martie 2018 (f.d. 74, vol. I).

La 04 mai 2018, Igor Moldovan s-a adresat Comisiei de cenzori a Uniunii Avocaților cu cerere prealabilă, solicitând anularea Hotărârii Comisiei de cenzori a Uniunii Avocaților din Republica Moldova adoptată la ședința din 26 aprilie 2018 ca fiind ilegală (f.d. 87-88, vol. I).

Prin răspunsul din 11 mai 2018 a Comisiei de cenzori a Uniunii Avocaților, s-a comunicat că la ședința din 11 mai 2018 Comisia a hotărât să anuleze hotărârile sale adoptate la ședințele din 09 februarie 2018, 26 aprilie 2018 și 04 mai 2018 și să emită hotărâri noi cu prezența a cel puțin 80% membri, ceea ce constituie cu 13, 33% mai mult decât necesarul de membri (f.d. 93-94, vol. I).

Prin Hotărârea nr. UA/C/18/77 din 09 iunie 2018 „Privind concedierea Secretatului General interimar” a Consiliului Uniunii Avocaților, în conformitate cu art. 38 alin. (6) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, examinând procesul-verbal nr. 2 din 21 mai 2018 a Comisiei pentru efectuarea anchetei de serviciu și în baza constatărilor efectuate de Comisia pentru efectuarea anchetei de serviciu inițiate în baza Hotărârii nr. UA/C/18/47 din 27 aprilie 2018, s-a hotărât concedierea lui Igor Moldovan din funcția de Secretar General interimar al Uniunii Avocaților în temeiul art. 86 alin. (1) lit. k) și p) din Codul muncii, începând cu data de 11 iunie 2018 (f.d. 97, vol. I).

Prin Hotărârea nr. UA/C/18/117 din 27 iulie 2018 a Consiliului Uniunii Avocaților, a fost sesizată Procuratura Anticorupție, în vederea verificării dacă acțiunile Secretarului General al Uniunii Avocaților, Igor Moldovan, ce țin de transferul sumei de 140 595 de lei companiei „Capitales Park” SRL întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii (f.d. 130, vol. I).

Prin ordonanța din 03 octombrie 2018 a procurorului în Procuratura Anticorupție, Sergiu Moraru, a fost acceptată propunerea ofițerului de urmărire penală privind neînceperea urmăririi penale pe faptele reflectate în actul de sesizare înregistrat în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni al CNA sub nr. 504 din 04 septembrie 2018 pe motivul existenței circumstanțelor prevăzute de lege care exclud urmărirea penală și anume fapta nu întrunește elementele infracțiunii, temei prevăzut la art. 275 pct. 3) din Codul de procedură penală, cu clasarea procesului penal (f.d. 151-157, vol. I).

Înaintând prezenta la 06 iulie 2018, Igor Moldovan a solicitat anularea Hotărârii nr. UA/C/18/77 din 09 iunie 2018 „Privind concedierea secretarului general interimar” emisă de Consiliul Uniunii Avocaților, restabilirea în funcția de Secretar General al Uniunii Avocaților din Moldova, încasarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă începând cu 11 iunie 2018 – până la restabilirea în funcție, compensarea prejudiciului moral în mărime de 12 salarii medii lunare și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei civile, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de Moldovan Igor, a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, ca fiind legală și întemeiată.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au conchis că, la semnarea contractului de prestare a serviciilor cu SRL „Capitoles Park”, Moldovan Igor nu a ținut cont de Hotărârea organului suprem al Uniunii Avocaților din 06 octombrie 2017 și anume ce ține de aprobarea bugetului pentru anul 2018. Astfel, reclamantul a ignorat faptul că pentru evenimentele corporative, Congresul Avocaților pentru anul 2018 a aprobat un buget de 40 000 de lei, pe când reclamantul a cheltuit pentru astfel de evenimente o sumă mult mai mare, prin ce a depășit atribuțiile în calitate de Secretar General al Uniunii Avocaților, prevăzute atât de contractul individual de muncă, Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, cât și Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din 27 mai 2016.

Instanțele de judecată au concluzionat că, în special, au fost încălcate prevederile art. 39 lit. m) din Legea cu privire la avocatură și art. 24 alin. (1) lit. m) din Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, care stipulează cert, expres și imperativ că, Consiliul Uniunii Avocaților aprobă contractele încheiate de secretarul general al Uniunii Avocaților a căror valoare depășește suma de 50 mii de lei. Mai mult ca atât, din Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 25 noiembrie 2016, la pct. 9, rezultă că contractele în sumă mai mare de 50.000 de lei vor intra în vigoare din data aprobării de către Consiliu, clauza urmând a fi introdusă în contracte.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat că acțiunile lui Moldovan Igor, conform Regulamentului de organizare și funcționare a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, constituie o abatere disciplinară gravă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, consideră că soluția dată de către instanța de apel este pripită.

În corespundere cu prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Conform art. 241 alin. (5) din Codul de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază

concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Totodată, în conformitate cu art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, limitele apelului și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

Respectiv, conform jurisprudenței CtEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 19 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43).

Conform art. 86 alin. (1) lit. k) din Codul muncii, concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru comiterea de către salariatul care gestionează nemijlocit mijloace bănești sau valori materiale ori care are acces la sistemele informaționale ale angajatorului (sisteme de colectare și gestiune a informației) sau la cele administrate de angajator a unor acțiuni culpabile, dacă aceste acțiuni pot servi drept temei pentru pierderea încrederii angajatorului față de salariatul respectiv.

Iar, potrivit art. 86 alin. (1) lit. p) din Codul muncii, concedierea se admite pentru încălcarea gravă, chiar și o singură dată, a obligațiilor de muncă.

Motivul respectiv de concediere prevăzut la lit. p) este aplicabil tuturor salariaților unității, indiferent de funcția deținută, inclusiv și față de conducătorul unității, adjuncții lui sau contabilul-șef.

Acest temei de concediere urmează a fi examinat în comun cu art. 211¹ din Codul muncii, prin care este definită noțiunea de „încălcare gravă a obligațiilor de muncă”. Acțiunile enumerate de legiuitor, la art. 211¹ din Codul muncii, sunt exhaustive și nu pot fi completate de angajator.

Ține de notat că în orice caz temeiul de concediere urmează să fie formulat în mod clar, concret și cu siguranță. Altfel zis, este necesar ca să fie clar pentru care

fapte comise a avut loc încetarea contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului (concedierea). La examinarea cauzelor de desfacere a contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului, datoria de a dovedi prezența temeiul juridic de concediere îi revine angajatorului.

Conform art. 81 alin. (1) lit. b) și (3) din Codul muncii, contractul individual de muncă poate înceta la inițiativa uneia dintre părți (art. 85 și 86). Contractul individual de muncă încetează în temeiul ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) angajatorului, care se aduce la cunoștința salariatului, sub semnătură, cel târziu la data eliberării din serviciu, cu excepția cazului în care salariatul nu lucrează până în ziua eliberării din serviciu (absență nemotivată de la serviciu, privațiuni de libertate etc.). Ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului cu privire la încetarea contractului individual de muncă trebuie să conțină referire la articolul, alineatul, punctul și litera corespunzătoare din lege.

Prevederile art. 210 alin. (1) din Codul muncii stipulează că, sancțiunea disciplinară se aplică prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), în care se indică în mod obligatoriu:

- a) temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii;
- b) termenul în care sancțiunea poate fi contestată;
- c) organul în care sancțiunea poate fi contestată.

Reieșind din prevederile art. 211¹ din Codul muncii, se consideră încălcare gravă a obligațiilor de muncă următoarele acțiuni ale salariatului:

a) primirea și eliberarea bunurilor, precum și a mijloacelor bănești fără perfectarea documentelor corespunzătoare;

b) acordarea serviciilor prin uzul funcției în schimbul unei remunerații, unui serviciu sau altor beneficii;

c) folosirea în scopuri personale a banilor încasați;

d) folosirea în scopuri personale a bunurilor angajatorului și a bunurilor aflate în gestiunea angajatorului (mijloace fixe aflate în proprietate, arendă, comodat) fără acordul în scris al acestuia;

e) nerespectarea clauzei de confidențialitate;

f) încălcarea cerințelor de securitate și sănătate în muncă, constatată, în formă scrisă, de conducătorul unității, de lucrătorul desemnat, de serviciul intern ori extern de protecție și prevenire sau de Inspectoratul de Stat al Muncii, dacă această încălcare a atras consecințe grave (accident de muncă, avarie) sau a creat un pericol real și iminent al survenirii unor asemenea consecințe;

g) refuzul de a trece examenul medical, în cazul în care acesta este obligatoriu, iar salariatul a fost informat de către angajator, în formă scrisă, despre obligația de a trece examenul medical;

h) cauzarea unui prejudiciu material mărimea căruia depășește cinci salarii medii lunare pe economie prognozate.

Atât în cererea de chemare în judecată, cât și în cererea de apel, Moldovan Igor a invocat că în actul de concediere, Uniunea Avocaților din Republica Moldova nu a indicat exact care prevederi din art. 211¹ din Codul muncii ar fi fost încălcate, în care

sunt stipulate acțiunile salariatului care se consideră încălcări grave a obligațiilor de muncă, apreciind Hotărârea nr. UA/C/18/77 din 09 iunie 2018 „Privind concedierea secretarului general interimar” emisă de Consiliul Uniunii Avocaților, ca fiind nemotivată.

Curtea de Apel Chișinău, în decizia din 05 februarie 2020, nu a dat răspuns la argumentul recurentului-apelant, menționând doar la general că, acel fapt că acțiunile lui Moldovan Igor, întreprinse la încheierea contractului de prestare a serviciilor, reprezintă încălcări grave a obligațiilor de muncă, se confirmă prin mai multe acte normative, cum ar fi Legea cu privire la avocatură, Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii Avocaților din Republica Moldova și însuși contractul individual de muncă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel nu și-a motivat concluzia și judecând apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

Astfel, instanța de apel nu a verificat dacă actul de concediere corespunde rigorilor obligatorii prevăzute de art. 81 alin. (3) și art. 210 alin. (1) din Codul muncii, care stipulează expres că ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului cu privire la încetarea contractului individual de muncă trebuie să conțină referire la articolul, alineatul, punctul și litera corespunzătoare din lege, temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii, termenul în care sancțiunea poate fi contestată și organul în care sancțiunea poate fi contestată.

La fel, instanța de apel nu a verificat dacă angajatorul a aplicat temeiul de concediere prevăzut de art. 86 alin. (1) lit. p) din Codul muncii în raport cu prevederile art. 211¹ din Codul muncii, care cert definesc noțiunea de „încălcare gravă a obligațiilor de muncă” și enumeră exhaustiv care anume acțiuni ale salariatului pot fi considerate ca încălcare gravă a obligațiilor de muncă.

În cererea de apel, Moldovan Igor a insistat asupra faptului că instanța de fond nu s-a expus asupra argumentului invocat pe parcursul examinării cauzei precum că acțiunile lui, pentru care a fost concediat, au avut loc la indicația Președintelui Uniunii Avocaților, în baza dispoziției acestuia nr. 7 din 01 martie 2018, argument pe care recurentul îl consideră esențial.

În decizia din 05 februarie 2020, Curtea de Apel Chișinău la fel nu s-a expus în privința acestui argument, deși era obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel conform art. 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel, respingând apelul declarat de Moldovan Igor și menținând hotărârea primei instanțe, nu s-a expus asupra argumentelor invocate de către recurentul-apelant, decizia Curții de Apel Chișinău fiind adoptată pripit, fără o apreciere a argumentelor și probelor invocate, iar faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept

procedural, precum și la examinarea superficială atât a apelului, cât și a cauzei deduse judecării.

Or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

Astfel, contrar standardelor procedurale recunoscute, instanța de apel a soluționat prezenta cauză fără să furnizeze răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre.

Totodată, instanța de recurs ține să menționeze că, în sensul art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse judecării. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Se accentuează că, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei diferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se pronunța în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța Garcia Ruiz contra Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în repetate rânduri necesitatea motivării hotărârilor judecătorești, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar, de asemenea, obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (speța Fomin contra Moldovei, hotărârea din 11 octombrie 2011).

În acest sens, se reține că, actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei).

Prin urmare, la cazul prezentei spețe, instanța de apel nu și-a executat în deplină măsură obligația legală de a motiva hotărârea luată, circumstanțele constatate fiind apreciate drept o eroare judiciară.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a restitui cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Igor Moldovan.

Se casează integral decizia din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Moldovan Igor împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, intervenient accesoriu Șendrea Miroslav cu privire la anularea hotărârii a Consiliului Uniunii Avocaților privind concedierea din funcție, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic